

Í MELDRINUM

Útbúgvingin var eitt persónligt ynski

Soleiðis sigur 40 ára gamli Jørmann Petersen, sum er løggildur grannskoðari í Føroyum. Í farnu viku fekk hann prógv sum ríkisgóðkendur grannskoðari

Rannvá G. Fossaberg

Tað vakti eina veruliga orrustu fyri umleið einum ári síðani, tá tað kom fram, at Skráseting Føroya vildi taka aftur løggildingina hjá níggu grannskoðarunum í tí sokallaða grannskoðaramálinum. Orsøkin til at grannskoðararnir skuldu missa løggildingina var, at grannskoðararnir høvdu ikki kravdu próvtøkuna fyri at fáa løggilding. Endalig niðurstøða í málinum er ikki gjørd enn.

Tann 40 ára gamli Jørmann Petersen var ein av hesum grannskoðarunum. Næstseinasta mánadag stóð hann endaligu próvtøkuna sum ríkisgóðkendur grannskoðari.

– Tað var ikki orsakað av løggildingunum, at eg fór undir útbúgvingina, soleiðis at eg kundi bliva ríkisgóðkendur grannskoðari. Tað hevði eg ætlað mær longu frá tí degi, eg avgjórði at fara til Danmarkar til víðari lestur, sigur Jørmann Petersen, sum dagliga starvast hjá Nota, ið er størsta grannskoðaravirki í landinum.

Lá í kortunum

Hóast Jørmann Petersen hevði ætlanir um at gerast ríkisgóðkendur grannskoðari, so skjótt hann var liðugur við kandidatútbúgvingina, bleiv tað ikki so.

– Orsøkin til at útbúgvingin bleiv útsett var tann, at eg samstundis fekk aðrar møguleikar, sum eg ikki hevði hug at takka nei til, greiðir Jørmann Petersen frá. Umframt at hava starvast hjá Nota í nøkrum umfórnum, hevur hann eisini verið stjóri í Havnar Timburhandli og deildarleiðari í Fiskimálaráðnum.

– Eg byrjaði aftur hjá Nota í apríl mánaði 2007. Eg søkti tá um at fáa løggilding, og í august mán-

aði sama ár fekk eg løggildingina, sigur Jørmann Petersen.

Fyri umleið einum ári síðani kom tað so fram, at níggu grannskoðarar í Føroyum kundu vænta at missa løggildingina, tí teir ikki høvdu verið til eina próvtøku, sum annars er kravd fyri at fáa løggildingina.

– Tað er ilt at siga, hvat eg hugsaði, tá eg hoyrði um afturtøkuna av løggildingunum. Eg hevði søkt um løggilding og fingið hana, og so var mín søk ikki longur, sigur Jørmann Petersen og leggur afturat:

– Vit høvdu allir søkt um løggilding, tí vit mettu okkum lúka galdandi treytir. Tað var óheppið, at eingin kunngerð var, men vit fingi einki gjørt, greiðir Jørmann frá.

Grannskoðaramálið, sum málið bleiv kallað, fylti nógv í føroyska fjølmiðlalandslagnum.

– Fjølmiðlarnir gjørdu nógv við hesa søguna, men eg haldi ikki, at eg hugsaði stórvegis um tað sjálvur.

Hevði fulltíðarstarv og las

Eftir loknað útbúgving sum kandidatur í roknskapi og grannskoðan, er vanligt at melda seg til ein sokallaðan praktiskan part, har kandidatarnir læra at praktisera teoriina. Eftir at praktiski parturin er liðugur, innstillar kandidaturin seg til próvtøku til ríkisgóðkendan grannskoðara. Próvtøkan er fyrst ein skrivlig próvtøka uppá 2 dagar á 8 tímar í august mánaði. Eftir at kandidaturin hevur staðið skrivligu próvtøkuna, innstillar hann seg til eina munnliga próvtøku, sum liggur í november sama ár.

Fyri nøkrum árum síðani fór Jørmann Petersen undir praktiska partin av útbúgvingini fyri

at bliva ríkisgóðkendur grannskoðari.

– At fara á skúlabonk var eingin trupulleiki. Útbúgvingin er ógvuliga ítøkilig orienterað, tað vil siga, at tú lærir at praktisera teori, sigur Jørmann Petersen.

At hava fulltíðarstarv og samstundis taka útbúgving fyri at bliva ríkisgóðkendur grannskoðari, er ikki nakað, ein kemur sovandi til. Tann praktiski parturin tekur ikki hædd fyri, hvussu arbeiðið hjá grannskoðarum vanligar er.

– Umframt skeiðini í Danmark skuldi eg loysa ymiskar uppgávur. Fyrra hálvár hava grannskoðarar úr at gera, og tá er ofta stórt trýst, men skeiðini tóku ikki hædd fyri tí, fortelur Jørmann Petersen. Hetta merkti, at hann hevði úr at gera á arbeidssplássinum fram til juni ella juli mánað, og so var próvtøka fyri framman.

– Tað hevur verið ógvuliga strævið. Tú ert noyddur til at gera allar uppgávur gjøgnum árið, tí tú hevur ongan møguleika at lesa alt seinastu vikurnar, áðrenn próvtøka er, sigur Jørmann Petersen.

Hann dylir ikki, at hesa tíðina, hann hevur tikið útbúgvingina, ikki hevur havt stundir til stórvegis annað enn arbeiðið og skúlatíng.

– Fyrst og fremst hevur tað havt eina ávirkan á familjuna, tí hetta er ein útbúgving sum krevur rættiliga nógv, serliga tá tú hevur eitt fulltíðarstarv afturat, sigur Jørmann Petersen. Fritíðarítriv hava eisini verið á standby.

– Mær dámar væl at spæla innandurdafótbólt, men eisini tað hevur verið rættiliga nógv forsømt.

Próvtøkan var hátíðarlig
Jørmann Petersen heldur seg

hava staðið framman fyri fleiri avbjóðingum í sambandi við útbúgvingina.

– Fakliga er tann størsta avbjóðingin nokk tann, at reglarnar í Danmark í ein ávísan mun eru øðrvísi enn í Føroyum. Her kann eg nevna skattareglarnar sum dømi. Persónliga hevur tað verið ógvuliga avbjóðandi at skula havt fleiri bóltar í luftini í senn og at fáa familju- og arbeidslív at hanga saman við útbúgvingini.

Jørmann Petersen fekk í oktober mánaði at vita, at hann hevði staðið skrivligu próvtøk-

una, sum hann var til í august í ár, og herfyri var hann til munnligu próvtøkuna. Ein heldur annarleiðis uppliving sambært honum.

– Próvtøkan fór fram á gamla Børsen, og við próvtøkuborðið eru umleið 7 fólk umboðandi bæði grannskoðarar og vinnuna annars. Próvtøkan er almenn, og umframt próvtøkufólkini vóru eini 50 fólk og lýddu á.

– Tað var nakað heilt serligt at uppliva eina slíka próvtøku, sigur Jørmann Petersen, sum nú kann kalla seg ríkisgóðkendur grannskoðari.

Løggildingin

Í øllum lógum, sum hava verið galdandi í Føroyum um løggilding av grannskoðarum, umframt teimum lógum, sum hava verið fyrimyndir fyri føroyskari lóggávu á økinum, hevur verið sett sum treyt fyri at verða tilnevndur løggildur grannskoðari, at viðkomandi m.a. hevur staðið eina serliga próvtøku.

Lógarteksturin letur tó eisini upp fyri, at umsøkjari kann tilnevast løggildur grannskoðari, um hesin hevur eina útbúgving, ið kann javnmetast við kravið um serliga próvtøku.

Siðvernja hevur verið, at tað vóru bert umsøkjarar, sum frammanundan vóru tilnevndir *statsautoriseret revisor* í Danmark, sum fingi góðkenning í Føroyum. Men í mars 2005 tilnevndi Skráseting Føroya ein løggildan til umsøkjara, sum var tilnevndur *statsautoriseret revisor* í Noreg. Hetta hóast norska góðkenningin í mun til ta dansku ikki inniheldur krav um serliga próvtøku.

Áðrenn farast kann til próvtøku í Danmark, skulu umsøkjarar hava lokið

cand.merc.aud. Eftir at umsøkjarin við norsku útbúgvingini fekk løggilding sína, fekk Skráseting Føroya sjei umsóknir um løggilding. Umsøkjararnir høvdu allir cand.merc.aud. útbúgving og starvsroyndir hjá løggildum grannskoðara. Umsøkjararnir vóru av teirri fatan, at tað ikki longur kravdist serlig próvtøka fyri at fáa løggilding.

Í fyrsta umfari sýtti Skrásetingin fyri hesum, men eftir fleiri kærviðgerðir tók Innlendismálaráðið tann 12. mars 2007 avgerð um, at Skrásetingin hevði gjørt ósakligan mun á umsøkjarum, og at teir sjei umsøkjararnir tí skuldu tilnevast løggilding.

Málið um løggilding hevur síðani verið viðgjørt í fleiri umfórnum. Støðan er nú, at teir grannskoðarar, ið ikki hava eina løggilding, ið er grundað á dansku royndina til statsautoriseret revisor, missa heitið, um teir ikki innan ávísa tíðarfreist hava staðið royndina. Fleiri av løggildu grannskoðarunum hava valt at kæra hesa avgerð, sum tí ikki enn kann metast sum endalig.